

[Bollmann]

Med hensyn til de øvrige afgiftsområder, som er omhandlet i lovforslag nr. L 32, kaffe og te, gælder tilsvarende betragtninger.

Endelig skal jeg sige, at vi har i sinde at stemme for ændringsforslaget vedrørende emballageafgiften, hvor der jo kun sker en rimelig rettelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 3, § 3 i den nye affattelse, § 4, ændringsforslag nr. 2 og § 5, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven.

(Lovforslag nr. L 44. Fremsat 13/10 78. Første behandling 24/10 78. Betænkning 24/11 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2 og lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidigt investeringsfradrag for maskiner, inventar og lignende driftsmidler. (Forlængelse af loven for 1979 og 1980).

(Lovforslag nr. L 8. Fremsat 4/10 78. Første behandling 10/10 78. Betænkning 24/11 78).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af udlånslofterne [af Glistrup (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 28. Fremsat 19/10 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at det er regeringens opfattelse, at man ikke uden videre kan afskaffe lofterne over pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes udlånsvirksomhed. Der er ikke noget overraskende i, at der kan rettes en række indvendinger mod disse lofter som sådan; det vil gælde næsten ethvert indgreb, man foretager i den økonomiske politik. Det afgørende er imidlertid, at man ikke kan se udlånslofterne som et isoleret fænomen; de må ses i sammenhæng med den øvrige økonomiske politik, herunder især penge- og valutapolitikken, og de økonomiske problemer, vi står over for. I en situation, hvor der trods en vis forbedring stadig er et stort underskud på betalingsbalancens løbende poster, vil det efter regeringens opfattelse ikke være forsvarligt at ophæve disse begrænsninger i pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes udlånsvirksomhed.

Trods den til stadighed meget høje udnyttelsesgrad af udlånsloftet for pengeinstitutterne tror jeg ikke, at udlånsloftet behøver at hæmme en dækning af erhvervenes finansieringsbehov. Udviklingen i de senere år har vist, at pengeinstitutterne inden for de eksisterende begrænsninger har set sig i stand til at udvide långivningen til ikke-erhvervs-mæssige låntagere meget betydeligt, selv om det til stadighed har været fremhævet, at erhvervenes finansiering har fortrinsret. Efter mit indtryk har der da også kun yderst sjældent kunnet påvises finansieringsproblemer, som ikke har kunnet forklares ved vurdering af kreditværdighed.

Erhvervenes interesse i og behov for at låne i pengeinstitutterne er blevet begrænset af den meget frie adgang til at optage lån til en lavere rente i udlandet. Desuden må man for byerhvervene desværre konstatere, at investeringslysten begrænses af de ret trykkede afsætningsforhold inden for mange brancher.

For realkreditens vedkommende er der i oktober indgået en aftale mellem Nationalbanken og realkreditrådet, hvorefter begrænsningen i realkreditinstitutternes udlån med sikkerhed i erhvervsbygninger ophæves; realkreditinstitutterne vil dog fortsat udvise den yderste tilbageholdenhed ved ydelse af egentlige tillægslån i erhvervsjendomme. Byrden ved de resterende begrænsninger på realkreditområdet ligger på den dyreste del af parcelhusbyggeriet samt på de rene tillægslån og på lån ydet i forbindelse med ejerskifter for beboelsesejendomme.

I bemærkningerne til forslaget siges, at det forhold, at Danmarks valutareserver er rekordstore, gør det ekstra let og ubetænkeligt at afskaffe udlånslofterne. Ser man på realiteterne, stiller sagen sig noget anderledes. Ved udgangen af oktober i år var de samlede valutareserver, Danmarks internationale likviditet, på knap 17 mia kr. Heroverfor står, at den private sektors gæld brutto på samme tidspunkt kan anslås til knap 60 mia kr., hvoraf ca. 25 mia kr. er kortfristet gæld. Vore valutareserver er nok store i forhold til for et par år siden, men de rækker ikke så forfærdelig langt, hvis vi ikke passer på, og gør vi ikke det, begrænser vi hurtigt vort råderum i den økonomiske politik helt urimeligt.

I det omfang udviklingen muliggør og nødvendiggør det, har regeringen gennemført lempelser og justeringer på udlånsbegrænsningerne. Jeg kan således nævne, at mens pengeinstitutternes samlede udlånstilsagn, da udlånsloftet blev indført i februar 1970, lå på ca. 54 mia kr., er det ved udgangen af oktober 1978 steget til ca. 113 mia kr. Det svarer til en stigning på næsten 110 pct. eller mere end dobbelt så meget som de 49 pct., der er anført i bemærkningerne til det fremsatte forslag.

Jeg har forgæves ledt efter alternative løsningsmuligheder i det forslag, vi her behandler. Vi er efter regeringens opfattelse her på et område, hvor man ikke blot kan fjerne, man må sætte noget andet i stedet; før vi ved, hvad man fra fremskridtspartiets side vil sætte i stedet, må vi sige fra over for forslaget, og vi kan ikke medvirke til forslagets vedtagelse.

Poul Nielson (S):

[Poul Nielson]

Også penge- og kreditpolitikken skal nu udsættes for fremskridtspartiets – eller i hvert fald forslagsstillernes, må man nok hellere forsigtigvis sige – økonomiske anarkisme. Kreditformidlingen er så følsomt et område, at det vil være meget problemskabende at gennemføre så hurtige og drastiske ændringer, som der her foreslås. Hver gang det har været muligt og forsvarligt at gennemføre forhøjelser af kreditlofterne, har regeringen været indstillet på det, og vi har netop fået denne indstilling bekræftet i ministerens tale.

For socialdemokratiets vedkommende rejser der sig i øvrigt i denne sammenhæng et spørgsmål om en mere effektiv styring i almindelighed og en mere effektiv organisering af den samlede kreditformidling, men dette forslag fører jo ikke ret langt i den retning. Med den argumentation og gåen i enkeltheder, der tilsiges på baggrund af forslaget grad af saglighed og ansvarlighed, skal jeg med disse få bemærkninger meddele, at socialdemokratiet ikke kan medvirke til at gennemføre det.

Melchior (CD):

Jeg kan erklære mig enig med økonomiministeren i hans bemærkning om den manglende sammenhæng, der ville være i regeringens dispositioner, hvis man fulgte dette forslag. Jeg føler anledning til bare med en enkelt sætning at understrege det skuffende, jeg vil næsten sige håbløse i dette, at forslagsstillerne gang på gang fremkaster nogle forslag til behandling her, som, hvis de overhovedet skulle tages alvorligt, krævede en hel mængde andre foranstaltninger, som det enkelte forslag ikke tager i betragtning. Alene af den grund er det umuligt at sige ja til et forslag af denne art.

Jeg skal dog tilføje, at vi i CD har en fornemmelse af, at byggeriet er i kommende pengetrang, lånetrang, og vi vil benytte lejligheden, som nu er givet, til i udvalget at forhøre os hos ministeren om disse forhold for eventuelt, hvis der er behov for det, at anmere til, at man regulerer låneloftet. Nogen ophævelse af det, således som forslagsstillerne tænker sig, kan vi på ingen måde medvirke til.

Holmberg (V):

Forslaget til folketingsbeslutning om afskaffelse af udlånslofterne er jo kun på 8 linjer, men hertil kommer bemærkningerne til forslaget. Vi bliver jo sjældent forbavset herinde, men selve ordvalget er trods alt lidt mærkeligt. Der står bl. a. om låneloftsordningen:

»Så snart man etablerer en sådan ordning, opstår der nye stærke embedsmandsinteresser til at opretholde og udbygge den gamle papiradministration, som embedsmændene hygger sig med til høje lønninger og pensioner. Disse kræfter har været af en sådan styrke, at låneloftet reelt er blevet skærpet i de forløbne år.«

Og længere nede i anden spalte:

»At bryde igennem denne samfundsskadelighed er åbenbart kun muligt for folkettingen. De politiske og nationaløkonomiske lokkere, som i 1970 satte den onde udvikling i gang, har stadig inden for embedsmandsapparatet så stærke magtpositioner . . . « osv. osv.

Jeg vil have lov at sige, at det er ærlig talt en mærkelig form for læsning.

Men til det saglige, som forslaget drejer sig om. Jeg har noget kendskab til problemet, idet jeg selv er formand for et pengeinstitut. Vi kunne jo nemt, hvis vi betragtede forslaget helt isoleret, sige: ja, vi skal have låneloftet ophævet, det gør skade, vi skal have det fjernet. Vi ved godt, at der kan rettes indvendinger imod låneloftet, men så enkelt er det alligevel ikke.

Hvor megen realitet er der i, at låneloftet virker skadeligt for erhvervslivet? I det pengeinstitut, som jeg har en del af ansvaret for, har vi en meget høj udnyttelsesgrad af låneloftet. Men jeg kan heldigvis sige, at vi har været i stand til at efterkomme berettigede ønsker fra erhvervslivet, og der er også blevet noget tilbage til ikke-erhvervsmæssige formål.

Hvordan ville renten i øvrigt have artet sig helt uden udlånsbegrænsning? Mon der er nogen, der kan give et helt bestemt svar herpå? Jeg tror det ikke. Men at den havde været noget højere, er nok ret sandsynligt.

Nu må det heller ikke glemmes, at mange af vilkårene hviler på aftaler mellem pengeinstitutterne og realkreditinstitutterne og Nationalbanken. De blev revideret i 1973, i 1975 og nu sidst i oktober 1978 ved forhandling mellem Nationalbanken og realkreditrådet. Der er kun få begrænsninger, hvis der er

[Holmberg]

nogen, på realkreditinstitutternes udlån til erhvervsbyggeri. Jeg mener nok, vi har givet ret store bemyndigelser til økonomiministeren til regulering af kreditformidlingen, men mon ikke også det er en ret smidig måde at forene pengeinstitutternes virksomhed med regeringens og Nationalbankens økonomiske politik på?

Vi har som sagt mange direkte aftaler mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det har fungeret ret praktisk.

Jeg indrømmer, at jeg er lidt tvivlende over for udlånsloftets virkninger. Her er jeg meget enig med forslagsstillerne. Vi må følge udviklingen meget nøje, og kan vi finde noget at sætte i stedet, der er bedre, så kan vi overveje det. Bare at ophæve låneloftet, det vil vi ikke være med til.

Kjelgaard (KF):

Jeg skal i modsætning til den forrige taler undlade at kommentere fremskridtspartiets bemærkninger til det fremsatte forslag, bare sige, at vi i det konservative folkeparti principielt er modstandere af restriktioner og tilhængere af de naturlige markedskræfters frie udfoldelse. I den økonomiske situation, vi befinder os i, med den økonomiske politik, der har været ført, og med de udsigter, der er for den økonomiske udvikling, er det foreliggende forslag imidlertid urealistisk. En total ophævelse af lånelofterne vil for det første dræne vores valutabeholdning; det ønsker vi ikke at medvirke til. For det andet vil det fjerne en del af incitamentet til at optage lån i udlandet, som desværre er nødvendige i situationen. For det tredje vil det forøge underskuddet på betalingsbalancen som følge af de muligheder, der vil opstå for øget forbrug på kredit; det ønsker vi heller ikke at medvirke til. For det fjerde vil forslaget, hvis det gennemføres, piske inflationen i vejret, hvis Nationalbanken vel at mærke skal trykke de sedler, der efter fremskridtspartiets mening er behov for. Det ønsker vi heller ikke.

Alternativet i den nuværende situation er, at Nationalbanken bliver nødt til at stramme kravene til pengeinstitutternes likviditet, bliver nødt til at stramme betingelserne for pengeinstitutternes genbelåningsmuligheder og en lang række andre ubehagelige ting. Det tror jeg ikke nogen af de implicerede parter

foretrækker. Skal rationeringsordningerne ophæves, må der sættes ind over for en række af de faktorer, jeg her har nævnt, plus en række andre, f. eks. de offentlige udgifter, og det vil vi i det konservative folkeparti gerne være med til.

Forslaget, som det foreligger, har i den aktuelle situation næsten lige så stor urealitet og virker næsten lige så kunstigt, som det ville virke at fremsætte et beslutningsforslag om med øjeblikkelig virkning at sænke renten med 5 pct. Det er stort set de samme faktorer, der desværre nødvendiggør lånelofterne og det alt for høje renteniveau.

Ole Olsen (SF):

SF har ingen sympati for forslaget, som det foreligger. Vi har tidligere sagt, og vi vil sige det i dag igen, at vi vil gerne være med til at differentiere udlånslofterne på en sådan måde, at kapitalen kunne styres derhen, hvor der samfundsmæssigt var mest behov for den. Men det er jo det stik modsatte, fremskridtspartiet vil her.

Jeg bemærkede, at de konservative gribende talte om markedskræfternes frie spil; man mener åbenbart fra den kant, at også på kapitalområdet kan man blot lade markedskræfterne råde. Jeg synes, udviklingen har belært os om noget helt andet.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg vil godt sige om bemærkningerne til dette forslag, at jeg synes, de nærmer sig det injurierende. Jeg fatter ikke, at man vil skabe antipati mod sit eget forslag ved at fremsætte bemærkninger af den karakter, men det må fremskridtspartiet selvfølgelig selv om.

En total ophævelse af udlånsloftet i løbet af få måneder, det er ikke til at overskue virkningerne af, og derfor tror vi ikke, forslaget kan gennemføres i den form, hvori det er fremsat.

Jeg synes dog, en del af ordførerne kom temmelig let hen over en del problemer, som knytter sig til lånelofterne. Nu ved jeg, at mange af de foregående ordførere – måske med undtagelse af hr. Ole Olsen – er tilhængere af en stram indkomstpolitik og alt, hvad det medfører. Når ministeren siger, at man kan ikke se på dette spørgsmål alene, det er ikke et isoleret fænomen, det hænger sammen med en række andre problemer, med

[Kaj Hansen]

valutavirkningen osv., så er det korrekt, men det hænger også sammen med noget andet. Når vi i udvalget skal behandle dette lovforslag – som vi ikke tror kan gennemføres, som det er foreslået her, med en total ophævelse – så er det nødvendigt i den nuværende situation at se på, hvad en lempelse af udlånslofterne ville betyde på det beskæftigelsesmæssige område. For det er da helt klart, at en regulering af låneloftet også har beskæftigelsesmæssige virkninger. Vi har så mange arbejdsløse, at man også må se på i denne forbindelse her, om en hævelse af udlånslofterne vil få en beskæftigelsesgunstig virkning.

En anden ting, som man overhovedet ikke har taget op i forbindelse med dette lovforslag, er det mere uorganiserede lånemarked. Det er klart, at i den udstrækning der er begrænsninger med hensyn til realkredit og lån i pengeinstitutionerne, så blomstrer det grå pengemarked. Jeg synes, noget viser, at netop pantebreve flourer temmelig meget i tiden. Derfor må man også bedømme, om man kan begrænse de uheldige virkninger af det grå pantebrevsmarked netop ved en hævelse af lånelofterne for kreditinstitutioner og pengeinstitutioner.

Jeg mener, vi kan bruge lovforslaget på den gode facon, at vi i udvalget kan få ministeren til at undersøge nogle af de ting, som jeg her har påpeget. Det gælder ikke mindst de beskæftigelsesmæssige virkninger af at hæve låneloftet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det fremgår helt tydeligt af de pjankede bemærkninger, fremskridtspartiet har fremsat til forslaget, at forslaget ikke er alvorligt ment, at det ikke skal tages alvorligt. Det er en spøg, og det er ikke nogen særlig god spøg.

Det er sådan set en skam, for der kan være behov for mere fundamentale overvejelser omkring vores samlede kreditpolitik, hvoraf bankernes udlånslofter jo kun er en lille flis. Vi oplever i disse år betydelige ændringer på hele kreditmarkedet med en stærk vækst i den uorganiserede kreditgivning, med pensionskassers og forsikringssekskabers indmarch på det mere eller mindre organiserede kreditmarked, men udlånsloft for obligationsudstedelse og for banker, med kompliceret samspil imellem rentedannelsen for statsobligationer

og lange kreditforeningsobligationer – i det hele taget en række fundamentale ændringer på hele kreditmarkedet.

Der er derfor et stigende behov for at gøre sig grundlæggende overvejelser om kreditmarkedets organisering og om en modernisering af de færdselsregler, der skal gælde for de enkelte dele af kreditmarkedet og i samspil med hinanden. Det er et spørgsmål, vi har rejst før, og et spørgsmål, vi agter at vende tilbage til.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal undlade at kommentere forslagsstillernes bemærkninger, og jeg skal også undlade at gå nærmere ind på det, som vel kunne være baggrunden for at gå i dybden med dette spørgsmål, nemlig den udvikling af det grå pengemarked, som vi er vidende om sker i øjeblikket, idet vi ikke mener, at nærværende forslag sådan set egner sig til at gå i dybden med dette spørgsmål, da vi ikke mener, forslaget er så seriøst, som man måtte kunne forvente af et sådant forslag.

Lad mig sige helt konkret, at vi tror ikke, tiden er inde til at ophæve udlånsloftet. På den anden side må vi sige, at den dag vores økonomiske situation bliver mere positiv eller den økonomiske udvikling bliver mere positiv, ja, så mener vi, tiden må være inde til i al fald at gå ind i overvejelserne om, hvorvidt man skal ophæve udlånsloftet. Men intet i øjeblikket tyder på en sådan positiv økonomisk udvikling, og man kunne have lyst til at sige, at regeringens totale mangel på initiativ i øjeblikket i hvert fald heller ikke tyder på, at en sådan positiv udvikling er inden for rækkevidde.

På denne baggrund afviser vi totalt forslaget.

Alfred Hansen (DR):

Enhver, der vil låne penge, kan låne penge. Spørgsmålet er blot, om folk skal kunne låne dem i banker og andre former for pengeinstitutioner til den af regeringen fastlagte maksimumsrente, eller om man vil tvinge dem til at søge ud på det grå pengemarked, altså det uorganiserede pengemarked, og dér betale en langt højere pris for den vare, som hedder penge.

Under normale forhold er der ingen, der låner flere penge, end de har brug for, for

[Alfred Hansen]

penge er en dyr vare: med den rentesats, som vi desværre har, er det ikke nogen billig spøg at gå ud at låne penge.

Derfor må dette forslag nok ses i sammenhæng med de eksisterende forhold, for hvordan er de? De er sådan, at først låner man penge, og så investerer man i noget uproduktivt. Så længe der findes spekulationsmuligheder, er det en god gevinst, selv om man skal give 17 pct. i rente, at låne penge til anbringelse f. eks. i sommerhusgrunde eller anden form for passiv anbringelse med uproduktive formål. Når man ved, at prisstigningen på jord er 25–30 pct. om året skattefrit, er det en god forretning at låne penge til 17 pct., som oven i købet er fradragsberettigede i den skattepligtige indtægt, hvilket vil sige, at skattevæsenet betaler de 10 pct. af de 17 pct. Det har været en god forretning, og derfor er der så stor efterspørgsel efter penge, så hvis regeringen ville fjerne spekulationsmulighederne og måske også overveje en afvikling af rentefradragsretten for privat gæld, ville det nok lægge en ret betydelig dæmper på lånelysten; i hvert fald ville folk kun låne de penge, de skulle bruge til investering i produktive formål og ikke til passiv anbringelse i f. eks. jord og fast ejendom.

Men det har regeringen jo desværre ingen plan om at gøre noget ved, og derfor vil der fortsat være stor efterspørgsel efter penge. Hvis folk ikke kan låne penge i pengeinstitutterne, søger de hen på det grå pengemarked, og derved er de folk, man kommer til at skade, dem, som på en eller anden måde er kommet i klemme, og som står over for at skulle bruge 5.000 kr. eller 10.000 kr., men måske ikke kan låne flere i et pengeinstitut.

Derfor vil vi gerne fra retsforbundets side støtte disse bestræbelser, men jeg skal samtidig sige, at jeg overhovedet ikke på noget tidspunkt og på noget område vil tages til indtægt for de bemærkninger, der ledsager forslaget.

I øvrigt vil jeg gerne tilslutte mig de spørgsmål, hr. Kaj Hansen fra DKP fremførte, nemlig hvad det i grunden ville betyde, hvis man lempede låneloftet, hvorfor regeringen har lagt sig fast på det låneloft, som eksisterer nu, og ikke valgt et andet låneloft. Hvis man tror, det lige præcis er det låneloft, vi har nu, som skulle kunne bringe os ud af den krise, vi befinder os i, og at det er vejen

frem til velstand for det danske folk, synes jeg nok, man er lidt mere end naiv.

Askjær Jørgensen (FP):

En række ordførere har sagt, at det ville være positivt at få set på disse problemer i udvalget og få belyst, hvordan udlånslofterne påvirker beskæftigelsessituationen osv. Jeg skal takke for, at man erkender, det er rimeligt, vi rejser spørgsmålet.

Så er der også nogle, der har kritiseret forslaget. De, der kritiserer forslaget, er dem, der er tilhængere af det grå pengemarked, og som vil beskytte det grå pengemarked. Det er vi ikke i fremskridtspartiet; vi ønsker et legalt pengemarked og vil fjerne grundlaget for det grå pengemarked.

Finansministeren rejste det spørgsmål, om udlånsloftet, siden det blev gennemført, var steget med 49 pct. eller 110 pct. Det kan være, svaret afhænger af, om man regner med det oprindelige eller det nuværende låneloft, men vi skal nok stille nogle spørgsmål i udvalget til ministeren, så vi kan få det belyst.

At hr. Poul Nielson fortalte os, at socialdemokratiet ønskede mere styring, er vi ikke forbavsede over; vi er klar over, at socialdemokratiet ønsker total statsstyring af pengesystemet i Danmark.

Hr. Kjelgaard var som andre ordførere inde på, at det var urealistisk i den nuværende situation at ophæve låneloftet. Ja men så har hr. Kjelgaard og de andre ordførere, der var inde på det samme, jo rent faktisk udtalt, at visse partier har bragt Danmark i en økonomisk vanskelig situation, og har dermed givet fremskridtspartiet ret i de synspunkter, vi så ofte har fremført.

Når finansministeren spørger, hvad vi vil sætte i stedet, må svaret være, at vi vil sætte ansvarlig politik, en ansvarlig finanslov i stedet. Vi vil standse salget af statsobligationer for 15 mia kr., 20 mia kr., 25 mia kr., eller hvor meget det nu er, man skal have solgt statsobligationer for næste år. Det mener vi ikke man skal gøre. Kapitalen i Danmark skal bruges til at finansiere dansk erhvervsliv og til at sætte mere beskæftigelse i gang, ikke til statsobligationer.

Hr. Kaj Hansen udtalte, at bemærkningerne nærmest var injurierende. Ja, så er vi måske ubevidst kommet til at lære lidt af DKP; det er trist, vi skulle lære noget dér. Hver

[Askjær Jørgensen]

eneste gang, DKP og andre venstreorienterede partier fremsætter forslag, insinuerer de en masse ting vedrørende dansk erhvervsliv. Det mener vi ikke man skal gøre. Det er trist, hvis vi er kommet til at fremsætte injurier, det har ikke været hensigten. Vi har blot noteret os de faktiske forhold, som helt tydeligt er, at embedsmænd ansat i en bestemt offentlig funktion naturligvis ikke er interesserede i, at denne funktion bliver nedlagt eller erkendt unyttig.

Der var dog også noget positivt ved hr. Kaj Hansens indlæg, nemlig at vi skulle se på spørgsmålet i den beskæftigelsesmæssige sammenhæng, som jeg har nævnt tidligere.

At hr. Niels Helveg Petersen lige skulle have luft for en lille bemærkning om, at forslaget var pjanket og ikke alvorligt ment, kan man ikke være forbavset over, for de radikale er jo næsten nødt til for fortsat at kunne eksistere som parti at finte lidt mod os, men jeg noterede mig da, at hr. Niels Helveg Petersen også mente, der var noget alvorligt i forslaget, og at man burde se på forholdene, og det skal jeg takke for.

Også hr. Arne Bjerregaard konstaterede, at det i den nuværende situation var urealistisk at gennemføre forslaget, idet hr. Arne Bjerregaard konkluderede, at det danske samfund står i en økonomisk vanskelig situation, hvor det hele kører lidt skævt, og at det af den grund ikke kunne lade sig gøre. Men hr. Arne Bjerregaard bryster sig jo ofte af, at hans parti har deltaget i forlig osv. Dermed har hr. Arne Bjerregaard også erkendt at have medvirket til, at vi står i en økonomisk dårlig situation i Danmark.

Det er tilfredsstillende at notere, at man synes, intentionerne bag dette forslag er rigtige, og jeg synes også, det er rart at få konstateret, at de partier, der har været med i de seneste års forlig, konstaterer, at vi har en økonomisk vanskelig situation i Danmark, og altså erkender, at man har gjort det dårligt.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg vil gerne sige til fremskridtspartiets ordfører, at det ikke er injurierende at påpege, at i hvert fald dele af erhvervslivet har store profitter. Det er heller ikke injurierende at påpege, at der finder virksomhedsslagtninger sted for at kunne skære sig en stor fortje-

neste. Men om det ikke er injurierende, synes jeg, det i højeste grad er forkasteligt, når man i bemærkningerne til dette forslag skriver:

»Så snart man etablerer en sådan ordning, opstår der nye stærke embedsmandsinteresser til at opretholde og udbygge den gølge papiradministration, som embedsmændene hygger sig med til høje lønninger og pensioner. Disse kræfter har været af en sådan styrke, at låneloftet reelt er blevet skærpet i de forløbne år.«

Hvad er i grunden meningen med det? Hvad er det for en fejhed, der vises her fra fremskridtspartiets side? Hvorfor skyder man ikke på de direkte ansvarlige? Det er jo den til enhver tid siddende regering. Hvad er det for en facon at prøve på at fremstille det på en sådan måde, at embedsmændene i virkeligheden går ud over de beføjelser, de har fået af deres minister? Det synes jeg simpelt hen er for dårligt, om det ikke er injurierende.

Poul Nielson (S):

Til diskussionen om karakteren af bemærkningerne til forslaget mener jeg blot man bør sige, at det for så vidt er overflødigt og ikke fører særlig vidt at diskutere det. Jeg tror ikke, fremskridtspartiet kan udtrykke sig væsentlig anderledes end det, der her forekommer.

Så kommenterede hr. Askjær Jørgensen nogle af partiernes stillingtagen og sagde, at de, der havde sagt nej til forslaget, går ind for tingenes tilstand på det grå kapitalmarked og det grå pantebrevsmarked. Samtidig sagde han, at socialdemokratiet, efter hvad man kunne forstå på det, der var blevet sagt her, ønsker en total statsstyring af kreditformidlingen. Begge dele er formentlig nogenlunde lige forkerte, og det er symptomatisk for klarheden i fremskridtspartiets politik, forslag og tankegang, at man karakteriserer tingene på denne måde.

Vi ønsker bestemt ikke at opretholde den tilstand, der er i øjeblikket, og som har udviklet sig i de seneste år, på pantebrevsmarkedet, men vi finder, det er aldeles urealistisk og uforsvarligt at gøre noget ved dette problem på den måde, der her foreslås. Vores overvejelser går mere i retning af en bedre organisering af hele kreditformidlingen, og

[Poul Nielson]

derfor mener jeg, der var mere at hente i hr. Niels Helveg Petersens indlæg i dag, end der overhovedet vil kunne vrides ud af dette forslag.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal bare lige kort takke hr. Poul Nielson for, at han faktisk erkendte, at socialdemokratiet ikke rigtig kunne sætte noget i stedet. Han siger godt nok, at man ikke ønsker tingenes tilstand opretholdt, men man har dog ikke fremlagt noget til at ændre det, tværtimod har vi hørt, at finansloven skal vedtages næsten lige så uansvarligt, som man plejer at gøre det.

Diskussionen med hr. Kaj Hansen kan vi jo føre længe, men spørgsmålet er jo, hvem der dog skulle ønske at medvirke til at nedlægge sit eget job, og om det ikke er embedsmændene, der vejleder ministrene. Der findes vel ikke et menneske i Danmark, der er så dygtigt, at vedkommende kan blive minister og samtidig selv vide alt om alle. Derfor tror jeg, at jeg uden dermed at deklassere nogen minister med god samvittighed kan sige, at en ministers holdning til tingene vel nok vil være lidt præget af, hvad han får at vide på det pågældende område af embedsmændene, og derfor er det naturligt, at embedsmændenes vejledning til ministrene går lidt i retning af, at de foretrækker, at deres eget job opretholdes.

(Kort bemærkning).

Kaj Hansen (DKP):

Så let skal fremskridtspartiets ordfører ikke slippe. Hvis der er en minister, som, for at sige det på den måde, lader sig køre af sine embedsmænd, så er han ikke egnet til det job, så er det ministeren, der er noget i vejen med, og ikke embedsmændene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Lettelse i beskatningen af fortjeneste ved salg af aktier) [af Hagen Hagen (KF), Glensgård (FP) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 56. Fremsat 24/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Forslaget går kort fortalt ud på, at man ved beregning af den særlige indkomstskat af avance ved salg af aktier skal forhøje aktiernes anskaffelsessum med et fast tillæg på 30 pct. og med 9 pct. for hvert år, aktierne har været i den skattepligtiges besiddelse, beregnet efter rentes rente-metoden.

Forslaget har været behandlet i hvert fald tre gange tidligere uden at vinde tilstrækkelig tilslutning.

Det foreliggende forslag må jeg på regeringens vegne afvise. Det må for mig at se yderligere komplicere den meget besværlige administration af de gældende regler. Det er også en mangel ved forslaget, at den situation, at aktier sælges med tab, ikke omtales, skønt den foreslåede forhøjelse af anskaffelsessummen vil have store konsekvenser i den situation.

Endelig må jeg nævne, at forslaget sandsynligvis vil betyde et ikke ringe provenutab set i forhold til de ca. 170 mill. kr., som den særlige indkomstskat af aktiesalg indbragte i 1976.

Men hermed er ikke sagt, at de intentioner, der ligger bag forslaget, også må afvises. Regeringen har et klart ønske om, at interessen for investeringer i erhvervslivet øges, og som det sikkert er bekendt, blev der i foråret 1969 af den daværende finansminister nedsat en kommission, der bl. a. fik til opgave at